Samostatný knihovník pracovník správy fondů (kód: 72-012-R)

Autorizující orgán: Ministerstvo kultury
Skupina oborů: Publicistika, knihovnictví a informatika (kód: 72)
Týká se povolání:
Kvalifikační úroveň NSK - EQF: 6

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Organizace revize knihovního fondu	6
Preventivní péče o knihovní fondy	6
Správa a organizace fondů ve skladech	6
Vytváření koncepce obsahu a systému stavění, správa a organizace specializovaných (dílčích) knihovních fondů a studoven v knihovnách	6
Ovládání automatizovaného knihovního systému	6
Orientace v nakladatelské politice v ČR	4
Orientace v aktuálně vydávaných titulech	4
Orientace v základních elektronických informačních zdrojích	4
Formální a obsahová analýza odborného textu, rychlé čtení	6

Platnost standardu

Standard je platný od: 10.04.2018 do: 26.06.2019

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.
Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO), o čemž bude autorizovanou osobou vyhotoven a uchazečem podepsán písemný záznam. Zdravotní způsobilost pro vykonání zkoušky není vyžadována.
Praktická předvedení formou případových studií jsou zadána předem a odevzdána v požadovaném termínu před vlastní zkouškou (viz zadání u konkrétních kompetencí). Test je při ověřování nepřípustný.
Pro praktické předvedení a písemné ověření je nutné, aby měl uchazeč pro sebe k dispozici počítač zapojený v síti internet a dostupný textový editor. Zvládnutí práce s počítačem a orientace v síti internetu je jednou z prověřovaných obecných kompetencí.

Během zkoušky je prověřována i znalost odborné terminologie. Terminologie používaná při zadávání úkolů i jejich hodnocení musí být v souladu s aktuální terminologií tak, jak ji uvádí Česká terminologická databáze knihovnictví a informační vědy (TDKIV) vytvářená Národní knihovnou České republiky.

V oblasti knihovnických a informačních služeb a provozu je nutné, aby konkrétní zadání i hodnocení respektovalo aktuální znění platných legislativních norem, zejména;
Občanský zákoník, č. 89/2012 Sb.
Trestní zákoník, č. 40/2009 Sb.
Zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon)
Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů
Zákon č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon) včetně věcně příslušných vyhlášek v platném znění
Zákon č. 37/1995 Sb., o neperiodických publikacích
Zákon č. 46/2000 Sb., o právech a povinnostech při vydávání periodického textu a o změně některých dalších zákonů (tiskový zákon)

V oblasti katalogizace je nutné, aby konkrétní zadání i hodnocení respektovalo aktuální katalogizační standardy, které určuje Národní knihovna České republiky. V případě, že se prověřuje znalost bibliografického záznamu v rozsahu MARC21 (MAchine-Readable Cataloging) formátu, pracuje se v rámci ověření pouze v rozsahu polí stanovených standardem „minimální záznam pro souborný katalog“, který stanovuje Národní knihovna České republiky.
Pokud je v rámci ověření požadováno vyhledávání, pak není-li uvedeno jinak, je požadováno vyhledávání ve volně přístupném internetu.
Veškeré podklady využitelné pro ověření konkrétní kompetence (dokumenty, kopie titulních listů a článků, bibliografické záznamy apod.) má zkoušený k dispozici během přípravy na zkoušku.

Sestavy těchto podkladů ke každé kompetenci jsou zároveň součástí níže uvedených pokynů pro autorizovanou osobu.

Jednotlivé dokumenty je možné využít opakovaně v různých okruzích otázek. Tam, kde jsou tyto podklady při zkoušení využity, je u části zkoušky uvedeno i kolik a jakých podkladů má být k ověření kompetence předloženo.

Ověřování kritérií praktickým předvedením formou předem zadané případové studie má písemnou formu. V případě, že uchazeč prakticky předvádí určité činnosti, tak zároveň komentuje a zdůvodňuje postup práce. Všechna kritéria, která jsou ověřována formou praktického předvedení, simulují reálnou činnost v práci samostatného knihovníka pracovníka správce fondů. Pro praktické předvedení zajistí autorizovaná osoba příslušné dokumenty, aby uchazeč pracoval s konkrétními reálnými příklady.

U kritérií, která jsou ověřována písemným nebo ústním ověřením, se hodnotí věcná správnost výsledků, obsah psaného textu a úroveň vyjadřování.

Kritérium je splněno, pokud uchazeč dosáhne alespoň 50% bodů.
Každé praktické předvedení má v Pokynech k realizaci zkoušky přiděleno bodové ohodnocení z něhož autorizovaná osoba přidělí až 50 % bodů za průběh práce, rychlost a přesnost pracovních postupů. Zbylých až 50 % bodů připadá na výsledek. Pro jedno ověření se body sčítají.
U ověření praktickým předvedením je v záznam o průběhu a výsledku zkoušky rozepsáno bodové hodnocení podle

dílčích kritérií, u ústního nebo písemného ověření je uveden celkový počet bodů. Veškeré písemné podklady a přípravy uchazeče budou autorizovanou osobou archivovány po dobu 1 roku.

ORGANIZACE REVIZE KNIHOVNÍCH FONDŮ
U kompetence *Organizace revize knihovních fondů* uchazeč prokazuje orientaci v relevantní legislativě. Obecný popis může být vztažen k určitému typu knihovny se stanoveným počtem knihovních jednotek, který autorizovaná osoba uchazeči zadá.

PREVENTIVNÍ PÉČE O KNIHOVNÍ FONDY
U kompetence *Preventivní péče o knihovní fondy* pro ověření kritéria a) zpracuje uchazeč návrh, který bude charakterizovat optimální podmínky uložení fondu (klimatické podmínky, zabezpečení proti biologickým činitelům), průběžnou kontrolu skladových prostor a stavu fondu. Pro ověření kritéria b) uchazeč popíše principy zpřístupňování vzácných a ohrožených tisků: podmínky zpřístupňování veřejnosti (evidence zájemce, badatelský řád, badatelské listy, prezenční studium), materiální vybavení studoven a speciální pomůcky využívané při studiu těchto tisků (např. molitanové podložky, stojany, rukavice apod.). Ověření u kritéria c) bude zaměřeno na možnosti ochranného reformátování a možnosti zpřístupňování originálu v jiných formátech či v mimořádném režimu.

SPRÁVA A ORGANIZACE FONDŮ VE SKLADECH
Pro ověření kompetence *Správa a organizace fondů ve skladech* zpracuje autorizovaná osoba profily 5 modelových knihoven se základními údaji: typ knihovny, druh a počet dokumentů uložených ve skladu. Pro ověření kritéria a) bude vybrán jeden z připravených profilů. Ověření kritéria b) bude zaměřeno na vybavení skladů vhodným nábytkem, typem regálů, pomůckami pro stavění fondu, speciálními schránkami, obaly a krabicemi pro uchovávání různých druhů dokumentů: knihy, časopisy, mapy, magnetická média, staré tisky.

VYTVÁŘENÍ KONCEPCE OBSAHU A SYSTÉMU STAVĚNÍ, SPRÁVA A ORGANIZACE SPECIALIZOVANÝCH (DÍLČÍCH) KNIHOVNÍCH FONDŮ A STUDOVEN V KNIHOVNÁCH
Pro ověření kompetence *Vytváření koncepce obsahu a systému stavění, správa a organizace specializovaných (dílčích) knihovních fondů a studoven v knihovnách* připraví autorizovaná osoba soubor 10 témat, z nichž 1 téma zadá pro ověření kritéria a) v termínu do 21 dnů před stanovenou zkouškou téma na zpracování koncepce pro praktické předvedení formou případové studie, která bude zpracována uchazečem v rozsahu do 4 normostran (A4) a odevzdána 2 dny před stanoveným termínem zkoušky. V navazujícím kritériu b) pak uchazeč bude prezentovat zvolený postup a obhájí navržená řešení. V kritériu c) ověří autorizovaná osoba povědomí o jiných běžně užívaných systémech organizace a stavění knihovních fondů v hlavních knihovnách v ČR, případně i v zahraničí.

OVLÁDÁNÍ AUTOMATIZOVANÉHO KNIHOVNÍHO SYSTÉMU
Pro kompetenci *Ovládání automatizovaného knihovního systému* je nutné, aby autorizovaná osoba byla obeznámena s tím, že všechny automatizované systémy pracují na principu modulárního propojení a pokrývají agendy provozu knihovny. Obecné popsání může být vztaženo ke konkrétnímu automatizovanému knihovnímu systému. V rámci kompetence uchazeč prokazuje znalost agend, které lze pokrýt automatizovaným provozem. Dále uchazeč prokazuje (kritérium b) povědomí o tom, že kromě zabezpečení provozu jsou v automatizovaném knihovním systému dostupná data o provozu knihovny, např. kvantitativní ukazatele o počtu a typu dokumentů, uživatelů, výpůjček a jaké možnosti pro organizaci práce v knihovně tato data poskytují. Pro ověření kompetence nejsou nutné žádné speciální pomůcky kromě psacích potřeb.

ORIENTACE V AKTUÁLNĚ VYDÁVANÝCH TITULECH
Pro ověření kompetence *Orientace v aktuálně vydávaných titulech* připraví autorizovaná osoba soubor 5 dokumentů vydaných v České republice a zemích Evropské unie.

ORIENTACE V NAKLADATELSKÉ POLITICE V ČESKÉ REPUBLICE
Pro ověření kompetence *Orientace v nakladatelské politice v České republice,* kritérium a) připraví autorizovaná osoba soubor 30 publikačních profilů předních českých nakladatelství, z nichž bude pro účely zkoušky vybráno 5.

ORIENTACE V ZÁKLADNÍCH ELEKTRONICKÝCH INFORMAČNÍCH ZDROJÍCH
Pro ověření kompetence *Orientace v základních elektronických informačních zdrojích,* kritéria a) a b) připraví autorizovaná osoba seznam webových adres portálů z prostředí veřejného internetu a národních elektronických informačních zdrojů, které mohou být předmětem zkoušky. Z tohoto seznamu budou pro účely zkoušky vybrány pro kritérium a) jeden zdroj a pro kritérium b) tři zdroje. Pro ověření kritéria c) vyhledává uchazeč v Souborném katalogu ČR nebo v centrálních knihovních portálech. Za klíčové údaje pro vyhledání monografie se považuje jméno autora, název knihy, část názvu knihy, ISBN (International Standard Book Number, mezinárodní standardní číslo knihy). Při ověřování

kritéria je nutné zadat dva různé typy klíčových údajů směřujících ke dvěma různým monografiím. Výběr příkladů se musí pohybovat v rámci aktuální knižní produkce vydané nejdéle dvacet let zpětně.

FORMÁLNÍ A OBSAHOVÁ ANLÝZA ODBORNÉHO TEXTU, RYCHLÉ ČTENÍ
Pro ověření kompetence Formální a obsahová analýza odborného textu, rychlé čtení připraví autorizovaná osoba 100 odborných monografií v českém jazyce a 100 monografií v cizím jazyce (angličtina, němčina), z nichž bude vybrána 1 pro zkoušku v českém jazyce a 1 v cizím jazyce. Uchazeč u obou monografií určí prameny popisu a); vytvoří dle b) bibliografickou poznámku a v krátkém časovém intervalu (8 min.) určí obsah pomocí klíčových slov u jedné jím vybrané monografie z předložených dvou monografií.

Hodnocení

ORGANIZACE REVIZE KNIHOVNÍHO FONDU
1x písemné ověření, 100 bodů
1x ústní ověření, 100 bodů,
2x praktické předvedení po 100 bodech celkem 200 bodů
Celkem 400 bodů

PREVENTIVNÍ PÉČE O KNIHOVNÍ FONDY
2x ústní ověření po 100 bodech, celkem 200 bodů
1x praktické předvedení, 100 bodů
Celkem 300 bodů

SPRÁVA A ORGANIZACE FONDŮ VE SKLADECH
2x praktické předvedení, 100 bodů
Celkem 200 bodů

VYTVÁŘENÍ KONCEPCE OBSAHU A SYSTÉMU STAVĚNÍ, SPRÁVA A ORGANIZACE SPECIALIZOVANÝCH (DÍLČÍCH) KNIHOVNÍCH FONDŮ A STUDOVEN V KNIHOVNÁCH
1x praktické předvedení, 120 bodů
2x ústní ověření po 120 bodech, celkem 240 bodů
Celkem 360 bodů

OVLÁDÁNÍ AUTOMATIZOVANÉHO KNIHOVNÍHO SYSTÉMU
2x ústní ověření, 100 bodů
Celkem 200 bodů

ORIENTACE V NAKLADATELSKÉ POLITICE V ČR
4x praktické předvedení po 100 bodech
Celkem 400 bodů

ORIENTACE V AKTUÁLNĚ VYDÁVANÝCH TITULECH
2x praktické předvedení po 100 bodech
Celkem 200 bodů

ORIENTACE V ZÁKLADNÍCH ELEKTRONICKÝCH INFORMAČNÍCH ZDROJÍCH
1x praktické předvedení a ústní ověření, 100 bodů
1x ústní ověření, 100 bodů
1x praktické předvedení, 100 bodů
Celkem 300 bodů

FORMÁLNÍ A OBSAHOVÁ ANALÝZA ODBORNÉHO TEXTU, RYCHLÉ ČTENÍ
1x ústní ověření, 120 bodů
1x písemné ověření, 120 bodů
1x praktické předvedení, 120 bodů
Celkem 360 bodů

Celkově může uchazeč získat 2720 bodů. Pro úspěšné splnění zkoušky je potřeba dosáhnout alespoň 75 % úspěšnosti,

tj. 2040 bodů.

Autoři standardu

Autoři kvalifikačního standardu

Kvalifikační standard profesní kvalifikace připravila SR pro kulturu, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:
Svaz knihovníků a informačních pracovníků ČR (SKIP)
Národní knihovna ČR
Národní technická knihovna
Ústav informačních studií a knihovnictví Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze
Knihovna Antonína Švehly Ústavu zemědělské ekonomiky a informací
Městská knihovna Kutná Hora
Knihovna Kroměřížska
Univerzitní knihovna Západočeské univerzity v Plzni
Jihočeská vědecká knihovna v Českých Budějovicích